

[Omrežje e-seniorji 55+](#)

Če nekomu povemo vse, kar vemo, nam še vedno vse ostane.

Vloga e-seniorjev 55+ pri e-promociji kulturne dediščine

[Zasl. prof. dr. Jože Gričar](#), Joze.Gricar@UM.si

Kulturna dediščina

Kulturna dediščina se nanaša na vse elemente in izraze, ki so bili ustvarjeni v preteklosti in so pomembni za identiteto in zgodovino določene skupnosti ali družbe. Lahko vključujejo arhitekturo, umetnost, literaturo, običaje, jezik, glasbo, znanost, tehnologijo in druge vidike kulture.

Kulturna dediščina je pomembna iz več razlogov:

Kulturna dediščina pomaga oblikovati identiteto določene skupnosti ali družbe. Povezuje ljudi z njihovimi koreninami in preteklostjo ter jim daje občutek pripadnosti.

Pomembna je za izobraževanje ljudi o zgodovini in kulturi svoje države ali skupnosti. Pripomore k razumevanju preteklosti, njene vrednosti in dosežkov ter ohranja spomin na pomembne dogodke.

Pogosto je turistična atrakcija. Obiskovalci lahko spoznajo zgodovino, umetnost in kulturo kraja, kar lahko pomaga pri razvoju lokalnega gospodarstva.

Pomaga nam ohraniti spomine na pomembne dogodke, dosežke in ljudi v preteklosti. To je še posebej pomembno, ker se zgodovina ponavlja in se lahko iz nje naučimo.

Predstavlja bogat vir ustvarjalnosti in navdiha za umetnike, pesnike, pisatelje in druge ustvarjalne ljudi.

Kulturna dediščina lahko služi kot vir gospodarske rasti, saj lahko spodbuja kulturni turizem, ustvarja delovna mesta in prispeva k razvoju lokalnega gospodarstva.

Promocija kulturne dediščine z uporabo interneta

Internet je močno orodje za promocijo kulturne dediščine, saj omogoča dostopnost do bogate zgodovine in kulture na globalni ravni. Obstaja veliko načinov, kako lahko kulturne institucije in organizacije uporabijo internet za promocijo kulturne dediščine.

Ena izmed najbolj učinkovitih metod je ustvarjanje virtualnih muzejev, galerij in zbirk, ki omogočajo obiskovalcem, da si ogledajo kulturno dediščino brez potrebe po fizičnem obisku kraja ali ustanove. Virtualni muzeji lahko vključujejo 3D modele, interaktivne eksponate, zvočne in video posnetke ter druge interaktivne funkcije, ki obiskovalcem omogočajo boljši vpogled v kulturno dediščino.

Kulturne ustanove lahko uporabijo tudi družabna omrežja in druge platforme za promocijo kulturne dediščine. S pomočjo Instagrama, Facebooka, Twitterja in drugih platform lahko institucije delijo slike, videoposnetke, zgodbe in druge vsebine, ki poudarjajo pomembnost in zgodovino kulturne dediščine.

Poleg virtualnih muzejev in družabnih omrežij lahko kulturne ustanove tudi organizirajo virtualne dogodke, kot so predavanja, konference, delavnice in predstave, ki omogočajo boljši vpogled v kulturno dediščino in izobraževanje o zgodovini in pomenu dediščine.

Pomembno pa je tudi, da kulturne ustanove poskrbijo za enostavno dostopnost do kulturne dediščine za vse, tudi za tiste z omejenim dostopom do interneta ali drugimi ovirami. To lahko dosežejo s pomočjo prilagodljivih spletnih mest, dostopnih tehnologij in drugih orodij, ki pomagajo zagotoviti, da je kulturna dediščina dostopna vsem.

Povezovanje spletnih strani za pospešitev e-promocije kulturne dediščine

Spletne strani kulturne dediščine lahko med seboj povežemo s hiperpovezavami. Na ta način lahko uporabniki preprosto prehajajo med različnimi spletnimi stranmi, ki predstavljajo kulturno dediščino in si ogledajo različne vidike kulturne dediščine na enem mestu.

Spletne strani turističnih agencij lahko povežemo z spletnimi stranmi kulturne dediščine. Na ta način lahko turisti, ki iščejo kulturne destinacije, najdejo vse informacije na enem mestu. Turistične agencije lahko na svojih spletnih straneh tudi promovirajo kulturno dediščino, ki jo želijo oglaševati.

Spletne strani kulturne dediščine lahko povežemo tudi s stranmi na družbenih omrežjih. Na ta način lahko dosežemo večjo prepoznavnost in promocijo kulturne dediščine. Spletni uporabniki bodo lahko delili in komentirali vsebine, kar lahko privede do večjega zanimanja za kulturno dediščino.

Spletne strani kulturne dediščine se lahko povežejo in skupaj promovirajo kulturno dediščino določene regije ali države. Na ta način lahko dosežemo večjo prepoznavnost kulturne dediščine in pritegnemo več turistov.

Spletne strani kulturne dediščine se lahko povežejo z vsebinami o trajnostnem turizmu. Na ta način lahko spodbudimo trajnostni turizem in ozaveščanje o pomembnosti ohranjanja kulturne dediščine.

E-spomeniki kulturne dediščine

Elektronski spomeniki kulturne dediščine (e-spomeniki) so digitalni spomeniki, ki predstavljajo kulturno dediščino na spletu. Ti spomeniki se lahko razlikujejo od fotografij, besedil, videoposnetkov ali virtualnih ogledov krajev kulturne dediščine.

E-spomeniki omogočajo dostop do kulturne dediščine na nov in inovativen način. Uporabnikom omogočajo, da si ogledajo in se učijo o kulturni dediščini kjerkoli in kadarkoli, ne da bi morali fizično obiskati lokacijo. Poleg tega e-spomeniki omogočajo dostop do dediščine, ki je morda sicer nedostopna ali pa je bila uničena.

Zelo koristni so lahko tudi za izobraževalne namene, saj lahko študenti dostopajo do e-spomenikov in se učijo o zgodovini, umetnosti in drugih vidikih kulturne dediščine. Poleg tega lahko e-spomeniki služijo kot pomembno orodje za ohranjanje kulturne dediščine za prihodnje generacije.

E-spomeniki imajo nekaj skupnih značilnosti:

Ne zahtevajo denarja za izdelavo. Za njihovo vzpostavitev ni potrebno pridobiti zapletenih soglasij. Vidni so vsem zainteresiranim po vsem svetu. Lahko se povezujejo v tematske skupine e-spomenikov. Povezujejo ljudi, ki cenijo svojo kulturno dediščino, jo ohranjajo in ustvarjajo novo.

E-spomeniki pa ne morejo nadomestiti fizičnih spomenikov in obiskov krajev kulturne dediščine. So lahko odličen dodatek in podpora, vendar pa fizični obiski krajev kulturne dediščine zagotavljajo neposreden stik z dediščino, ki ga e-spomeniki ne morejo nadomestiti.

Primeri e-spomenikov v Sloveniji

E-spomenik Fulbrightu – 4. julija 2020

[Fulbright eMonument – 4th of July, 2020](#)

[E-spomenik Življenje Novomeščana Borisa Andrijaniča, mag. farmacije \(1910-1993\)](#)

eMonument The Life of Boris Andrijanič, mr. ph., Novo mesto Citizen (1910-1993).

Kamra, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, 15. maj 2020

E-spomenik Frančiškan z rastočo knjigo v Novem mestu – 11.3.2020
[eMonument Franciscan with a Growing Book in Novo mesto – 3/11/2020](#)

E-spomenik Ilki Vašte, 2020
[eMonument Ilka Vašte, 2020](#)

Rastoča knjiga jubilejnih e-knjig srednjih šol v Sloveniji 2019
[Growing Book of the Grammar Schools' Memory eBooks in Slovenia, 2019](#)

Internetno spominsko obeležje Novomeščanom 1745. Akademija ob evropskem letu kulturne dediščine v Novem mestu, 2018

[Internet Memorial to the Citizens of Novo mesto 1745](#). 25.5.2018 Novo mesto
Academy at the European Year of Cultural Heritage

Vzroki za slabo e-promocijo kulturne dediščine

Obstaja več razlogov, zakaj premalo izkoriščamo internet za promocijo kulturne dediščine:

Mnogi ljudje, ki so zadolženi za promocijo kulturne dediščine, ne poznajo dovolj spletnih orodij in platform, ki so na voljo za e-promocijo. Poleg tega lahko pomanjkanje digitalnih veščin oteži ustvarjanje vsebin za splet.

Promocija kulturne dediščine na spletu lahko zahteva finančne vire, ki niso vedno na voljo organizacijam in ustanovam, ki so zadolžene za to. Poleg tega lahko stroški vzdrževanja spletnih mest in izdelava vsebin zahtevajo precej denarja.

Kulturna dediščina je pogosto fizično locirana na določenih mestih, zato lahko dostopnost do nje oteži promocijo na spletu. Poleg tega lahko zaradi omejitev avtorskih pravic in drugih zakonov nekateri deli kulturne dediščine niso na voljo za javno uporabo.

Pogosto je promocija kulturne dediščine na spletu nizko na prioritetni listi organizacij in ustanov, ki so zadolžene za to. To lahko pomeni, da ni dovolj sredstev, časa in kadra, da bi se ukvarjali s promocijo na spletu.

Če želimo bolje izkoristiti internet za promocijo kulturne dediščine, je potrebno več znanja o digitalnih orodjih in platformah, več finančne podpore, boljše dostopnost do kulturne dediščine in večja zavzetost za e-promocijo.

Vloga e-seniorjev 55+ pri e-promociji kulturne dediščine

E-seniorji, torej ljudje, ki so starejši od 55 let in se aktivno ukvarjajo z uporabo računalnika in interneta, lahko igrajo pomembno vlogo pri e-promociji kulturne dediščine.

Kustosi kulturnih ustanov lahko pripravijo spletne vsebine, ki so prilagojene starejši populaciji. To vključuje jasno in pregledno predstavitev vsebin, ki so dostopne prek enostavne in intuitivne uporabniške izkušnje.

E-seniorji lahko pomagajo pri prenosu podatkov o kulturni dediščini na druge starejše osebe, ki nimajo dostopa do interneta ali ne obvladajo dovolj digitalnih veščin. Na ta način lahko pomagajo širiti zavedanje o kulturni dediščini in povečati dostopnost vsem generacijam.

Lahko pomagajo pri ohranjanju kulturne dediščine s pomočjo digitalnih orodij. Lahko na primer pomagajo pri skeniranju in digitalizaciji starejših dokumentov, fotografij in drugih pomembnih zgodovinskih virov.

E-seniorji lahko tudi sami ustvarjajo vsebine o kulturni dediščini. Z uporabo različnih digitalnih orodij lahko ustvarjajo fotografije, videoposnetke, bloge in druge vsebine, ki predstavljajo kulturno dediščino. Na ta način lahko prispevajo k širjenju zavedanja o kulturni dediščini in pomagajo ohranjati dragocene zgodovinske vire.

Vse te vloge e-seniorjev so pomembne, saj prispevajo k širjenju zavedanja o kulturni dediščini in k njenemu ohranjanju za prihodnje generacije. Zato bi morale kulturne ustanove in organizacije spodbujati sodelovanje e-seniorjev ter se truditi ustvarjati digitalne vsebine, ki so prilagojene starejši populaciji in jih spodbujati k aktivnemu sodelovanju pri e-promociji kulturne dediščine.

E-promocija

Links

[Europeana Foundation contributes to reflection on the European Collaborative Cloud for Cultural Heritage](#). Lorena Aldana, Head of External Relations and Advocacy. Europeana Foundation, March 27, 2023.

[Design, content validity, and inter-observer reliability of the 'Digitization of Cultural Heritage, Identities, and Education' \(DICHIE\) instrument](#). Delfín Ortega-Sánchez & Amparo Bernal López-Sanvicente. Humanities and Social Sciences Communications, 13 February 2023.

[The role of civil society in cultural heritage, digitalisation and the quality of rural life](#). David Beel and Claire Wallace. Manchester University, 31 Jan 2023.

[Culture, Creativity and Inclusive Society](#). Horizon Europe, Work Programme 2023-2024. European Commission Decision C(2022)7550, 6 December 2022: 160.

[New portal Digital innovation of cultural heritage](#). Go for Future Generations. Arctur, 23.09.2022.

[Strategies for the Digitalization of Cultural Heritage](#). Osvaldo Gervasi, Damiano Perri, Marco Simonetti & Sergio Tasso. International Conference on Computational Science and Its Applications. SpringerLink, 29 July 2022.

[Building a Canadian National Heritage Digitization Strategy](#). Library and Archives Canada, 5 July 2022: 8.

[Consultation on the National Cultural Heritage Digitization Plan 2022-2023](#). Statement by Creative Commons and Creative Commons Italy, 4 July 2022: 7.

[Digital Humanities in the Nordic and Baltic Countries - A Living Bibliography](#). Annika Rockenberger. University of Oslo Library, Norway, February 25, 2022.

[Cross-Border Cooperation for Museums. From a Project Idea to a Successful Proposal: A Toolkit](#). NEMO – The Network of European Museum Organisations, Berlin, Germany, 16 Apr 2021: 74.

[A Digital Future For Cultural Heritage](#). Helen Boo. Arts Management & Technology Laboratory, Carnegie Mellon University, April 2, 2020.